

HÄSSLEHOLM

Häng med till Hässleholms

■ **HISTORIA.** Norra Skåne bjuder in till Bensonska huset längst upp på Första Avenyen

HÄSSLEHOLM

På hörnet Skolgatan-Första avenyn ligger Bensonska huset och ruvar, sedan åratals bak stängda dörrar och fördragna gardiner.

I våras dog Anne-Christine Widell som bott i huset sedan hennes föräldrar köpte det på 1940-talet. Huset gick till försäljning och köptes av Åke Johansson och hans kompanjon.

Fast de köpte det privat, inte inom ramen för sitt bolag Blocket.

– Vi köpte mer med hjärta än med hjärna och det blev alldeles för dyrt, konstaterar Åke medan vi står och pratar i trädgården.

Vad gör man då med 340 kvadratmeter boyta i 1940-tals standard i två plan plus en källare.

Ja, Åke vet inte.

– Enklast vore att inreda lägenheter. Men det är samtidigt lite trist, man borde kunna hitta på något roligare, spekulerar han utan att veta vad och tar tåten mot ytterdörren.

Med är också lokalhistorikern Torsten Karlson som är mycket angelägen om att huset nu tas om hand på bästa sätt.

Huset är ett av de få som finns kvar från 1800-talets Hässleholm, med unikt läge alldeles vid Kyrktorget.

– Det stod färdigt 1894-95 och är välbevarat. Fasaderna mot gatan och dörrarna är original. Det finns en enkelhet i huset som är viktig sakt slä vakt om. Dessutom är huset viktigt för sin fascinerande personhistoria, förklarar Torsten.

Och en sak till, påminner Torsten.

Målningarna i det centrala trapphuset som utgörs av marmoreringsmå-

leri av Josef Carlsson, den tidens allra skickligaste målare.

Inte nog med att färgen ser ut som riktig sten, den till och med känns som riktig sten om man låter fingrarna försiktig löpa över ådringen.

Väl innanför dörren slår det förgångna emot oss.

Inte mycket har hänt sedan 1940/50-talen, det syns på korkmattgolven och tapeterna.

Rum efter rum döljs i huset som har flera lägenheter och kök, spartanskt inredda med spisar som riktigt ångar av 1950-tal.

På bottenvåningen har ingen bott på många år. Det ser ut som om folk bara tagit sina möbler och gått en gång för riktigt länge sedan.

Anne-Christine Widell bodde på ovanvåningen.

Här har standarden tagit ett litet skutt och är av köksinredning, rullgardiner och liknande att döma framme i varje fall på 1970-talet.

Namnet då, varför heter det Bensonska huset?

Jo, den som byggde huset var August Benson som hade en orgelfabrik på tomten intill.

Fram till cirka 1915 tillverkade han cirka 3 000 orglar här.

Efter 1915 ägnade sig företaget endast åt reparation och renovering fram till 1930-talet.

I huset finns i dag två Bensonorglar, varav den ena är skänkt av en man i Tormestorp. Ljudet av dessa orglar är mycket bekant för Åke Johansson.

Ja, man kan utan överdrift säga att det är barnomens toner han hör från dessa outslitliga instrument.

– Jag är uppväxt i ett frireligiöst hem, berättar Åke

VI KÖPTE MER MED HJÄRTA ÄN MED HJÄRNAN OCH DET BLEV FÖR DYRT.

och spelar några toner på orgeln.

Åke har inga färdiga planer för sitt hus, han är tacksam för förslag. Men en del kommer i alla fall att hända.

Fasader, fönster och en del snickerier behöver omsorg.

– Här finns också igensatta fönster mot kyrkan som jag ska ta upp. Jag vill också knacka ner putsen från den ursprungliga tegelfasaden mot samma håll och mura upp åtminstone en kakelugn invändigt, resonerar han.

Torsten Karlson talar om intressant personhistoria i huset. Här finns samtidigt intressant företagshistoria att berätta. Hela källaren är inredd med hyllor och hyllplan.

Det var här som Mikael Bergendahl i slutet av 1920-talet startade den margarinrörelse som lade grunden till dagens Bergendahlskoncern. Själv hyrde han en lägenhet i huset. Fler kändisar?

Ja operasångerskan Birgit Nilsson har haft släktingar som bott här och då syntes till i huset då och då när hon hälsade på.

Men egentligen mest anmärkningsvärda av allt är att huset alls finns kvar, i all sin orördhet.

Inte många hus från Hässleholms första stapplande tid har överlevt grävskoporna som härjade så friskt under det tidiga 1970-talet.

Carl-Johan Bauler

0451-745197, carl-johan.bauler@nsk.se

Webb-tv

"Bertils pärlor" del 61 - Följ med in i "Bensonska huset". Se inslaget på nsk.se/webb-tv

Ljust och, nja inte fräscht kanske. Men kan bli med en varsam hand.

Bensonska huset en riktig historia

Bensonska huset byggdes efter att en stor brand härjat från Stortorget upp längs Första Avenyen år 1893. Orgelmakare August Bensons hus längst upp mot kyrktorget var det sista som brann. Han byggde nytt och 1894-95 stod tegelbyggnaden med koppargröna foder och portar

klart. Här bodde familjen kvar på ovanvåningen ända fram till 1942.

Då köptes huset av lärarparet Ruth och Gustaf Widell. Deras dotter, Anne-Christine Widell, bodde kvar i huset fram till sin död i våras. Huset lämnades till försäljning och köptes efter

budgetgivning av Åke Johansson och en kompanjon. I slutet på 1920-talet hyrde Mikael Bergendahl en av husets fyra lägenheter. I källaren startade han margarinförsäljning, en rörelse som lade grunden till dagens Bergendahls.

Källa: NSK/Torsten Karlson

tidigaste minnen

Stans häftigaste loft? I Bensonska huset på Första Avenyen har tiden stått still. Välkommen till det gamla Hässleholm! FOTO: CARL-JOHAN BAULER

Bensonska huset på sin hörna ända sedan 1894-95.

En skrubbd modell äldre.

Rum följer på rum

En utsikt mot Kyrktorget mycket få kan skryta med.

Åke Johansson har lite att fundera över när det gäller huset.

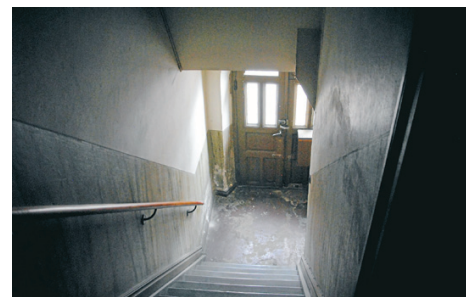
En tur i det förgångna finns på Första Avenyen 18.

För Åke Johansson är orgelljudet barndomens toner.

Torsten Karlson imponeras över de unika målningarna.

Ett av trapphusen i huset på 340 kvadrat i två plan.

TOPPTESTADE VÄRMEPUMPAR ÄR INTE BRA NOG.

Hur bra din värmepump än är på pappret, så är det ändå slutresultatet som räknas – alltså hur bra den fungerar i verkligheten, i just ditt hus. Det är därför vi bara låter Robert och våra 220 andra certifierade återförsäljare runt om i landet installera våra värmepumpar. Välkommen in till någon av oss!

*Toppresultat i Energimyndighetens test:
2011 Thermia Atec, 2012 Thermia Diplomat Optimum G3

VÄRMEPUMPAR

Hässleholm: VVS-teamet AB, 0451-38 18 70
Knislinge: SA VVS-Service AB, 044-614 11
Kristianstad: Achieve Energisystem AB, 044-12 84 90